

**Scenariusz lekcji metodą
aktywizującą z wykorzystaniem
TIK przygotowany przez
nauczyciela uczestniczącego w
szkoleniach z zakresu kompetencji
cyfrowych w kontekście
wykorzystania narzędzi TIK na
lekcjach w ramach projektu
„Podniesienie kompetencji
cyfrowych wśród uczniów
i nauczycieli województwa
podlaskiego”**

Autor: Joanna Ścibek-Trypuz, Wiesława Maculewicz

SCENARIUSZ ZAJĘĆ

1. Autor(ka): Joanna Ścibek-Trypus, Wiesława Maculewicz.
2. Etap edukacyjny: II etap edukacyjny – kl. 6 i 7.
3. Przedmiot: język polski.
4. Temat: W SKARBUCU JĘZYKA – HOMONIMY.
5. Cele zajęć:
  - rozwijanie rozumienia twórczego charakteru działań językowych,
  - poznanie podstawowych pojęć służących do opisu języka,
  - pogłębienie świadomości na temat bogactwa leksykalno-semantycznego polszczyzny,
  - kształcenie umiejętności poprawnego pisania, zgodnego z normami ortograficznymi,
  - rozwijanie umiejętności samodzielnego docierania do informacji,
  - rozwijanie umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną.
6. Szczegółowe cele zajęć wraz z odwołaniem do podstawy programowej:
  - rozpoznajesz w utworze wyrazy wieloznaczne i świadomie wykorzystujesz je we własnych wypowiedziach (II.2.4),
  - rozumiesz pojęcie homonimu (II.2.4),
  - podajesz przykłady i znaczenia homonimów (II.2.4),
  - wyszukujesz definicje w internetowych encyklopediach i słownikach języka polskiego – znaczenie terminu „homonim” oraz znaczenia wyrazów będących homonimami (IV.3; IV.5; IV.9),
  - redagujesz zdania z homonimami w różnych znaczeniach (II.2.4; III.1.3);
  - poprawnie zapisujesz homonimy pod względem ortograficznym (II.4.1).
7. Kompetencje kluczowe:
  - porozumiewanie się w języku ojczystym,
  - kompetencje informatyczne.
8. Metody i formy pracy:
  - Formy pracy: praca zbiorowa, indywidualna, grupowa.
  - Metody pracy: praca z tekstem, elementy wykładu, ćwiczenia praktyczne, gra dydaktyczna.
9. Wykorzystane środki dydaktyczne:

- wiersz Agnieszki Frączek „Paczka” (podręcznik „Między nami 4”, GWO, s. 51)

- ćwiczenie interaktywne z ilustracjami nazw homonimicznych (Wordwall):

<https://wordwall.net/pl/resource/13117659/polski/te-same-wyrazy-inne-znaczenie>

- krzyżówka interaktywna poświęcona homonimom (Learning.Apps.org.):

<https://learningapps.org/display?v=pi7i0mxgk21>

- tablica wirtualna Padlet: <https://padlet.com/wjpm/b8tvk9npxvpyrud>

- Encyklopedia PWN – wersja internetowa: <https://encyklopedia.pwn.pl/>

- Słownik języka polskiego PWN – wersja internetowa: <https://sjp.pwn.pl/>

- ankieta do ewaluacji zajęć (AnswerGarden): <https://answergarden.ch/1836279> - quiz poświęcony homonimom (Eduelo.pl): <https://www.eduelo.pl/quiz/897/czesc/1/>

- platforma MS Teams, laptop.

10. Przebieg zajęć:

FAZA WSTĘPNA

1. Nauczyciel zleca ochotnikowi odczytanie wyświetlonego na pulpicie wiersza Agnieszki Frączek „Paczka”, a następnie prosi uczniów o wyjaśnienie, na czym polega zastosowany w utworze humor słowny. Chodzi o celowy zabieg artystyczny, jakim jest wykorzystanie przez autorkę tekstu wieloznaczności słowa „paczka” (‘pakunek’ i ‘grupa znajomych’).
2. Nauczyciel zapoznaje uczniów z celami lekcji.
3. Uczniowie zapisują w zeszytach pierwszą część tematu lekcji – bez terminu „homonimy”.

FAZA REALIZACYJNA:

1. Uczniowie wskazują przykłady innych wyrazów mających to samo brzmienie, lecz inne znaczenie, wykonując wspólnie na forum klasy ćwiczenie interaktywne na platformie Wordwall (<https://wordwall.net/pl/resource/13117659/polski/tesame-wyrazy-inne-znaczenie>). Polega ono na łączeniu w pary obrazków przedstawiających nazwy homonimiczne („talia”, „rakiet”, „klon”, „mysz”, „golf”, „granat”, „kawka”, „para”, „kula”). Uczniowie podają znaczenia omawianych homonimów i zapisują je w zeszytach (wybierają 4 dowolne wyrazy spośród wszystkich ujętych w ćwiczeniu).
2. Uczniowie samodzielnie rozwiązują interaktywną krzyżówkę na platformie LearningApps.org (<https://learningapps.org/display?v=pi7i0mxgk21>). Każde hasło, będące nazwą homonimiczną, opatrzone jest podwójną definicją. Zwieńczeniem pracy z krzyżówką jest odczytanie hasła głównego – jest nim termin „homonimy”.

3. Uczniowie indywidualnie wyszukują w wersji internetowej Encyklopedii PWN definicję „homonimu”. Objaśniają tę definicję pod kierunkiem nauczyciela, a następnie wpisują ją do zeszytu w ustalonej formie i uzupełniają brakującą część tematu lekcji.

Homonimy – wyrazy, które mają takie same brzmienie, ale inne znaczenie, a niekiedy również pisownię.

4. Nauczyciel zwraca uczniom uwagę na fakt, iż w niektórych homonimach różnice znaczeniowe pociągają za sobą różnice w zapisie ortograficznym – dokładnie chodzi tu o użycie wielkiej i małej litery. Uczniowie zostają podzieleni na 5 grup. Zadaniem każdej grupy jest ułożenie i zapisanie na tablicy wirtualnej Padlet (<https://padlet.com/wjpm/b8tvk9npxvpyrud>), w wyznaczonym do tego miejscu, dwóch zdań z przydzielonymi homonimami (WĘGIERKA, POLKA, JAPONKA, ODRA, FINKA). W razie potrzeby uczniowie mogą sprawdzić znaczenie danego homonimu w internetowej wersji Słownika języka polskiego PWN. Nauczyciel weryfikuje poprawność wykonania zadania. Każdy uczeń wpisuje do zeszytu zdania ułożone przez swoją grupę i – jeśli czas pozwoli – zdania 2-3 innych grup.

FAZA KOŃCOWA

1. Uczniowie przekazują nauczycielowi informację zwrotną na temat stopnia przyswojenia treści omawianych w trakcie zajęć, odpowiadając za pośrednictwem narzędzia AnswerGarden (<https://answergarden.ch/1836279>) na pytanie: Czy rozumiesz, co to jest homonim? Wpisz: „tak”, „nie”, „trochę”.
  2. Nauczyciel zadaje uczniom pracę domową – quiz poświęcony homonimom, do rozwiązania w portalu Eduelo: <https://www.eduelo.pl/quiz/897/czesc/1/>.
11. Informacje dodatkowe:
- Lekcja zdalna w aplikacji MS Teams (35 minut).
  - Jeśli nauczyciel chce przeprowadzić ćwiczenie nr 4 z wykorzystaniem tablicy wirtualnej Padlet, to musi założyć swoją tablicę w tejże aplikacji: <https://padlet.com/>.
  - Jeśli nauczyciel chce przeprowadzić ewaluację z wykorzystaniem narzędzia AnswerGarden, musi wygenerować link do swojej ankiety w tejże aplikacji: <https://answergarden.ch>.
  - Jeżeli nauczyciel chce skorzystać z quizu dostępnego na Eduelo, musi założyć konto w portalu: <https://www.eduelo.pl/>.